Ztráty způsobené nehodovostí v silničním provozu

Publikováno: 7. 3. 2007

Denně slyšíme z rozhlasu, vidíme v televizi nebo čteme v denním tisku, co se děje na našich silnicích. Počet dopravních nehod a jejich následky se stále nedaří výrazněji snížit. Málokdo si také dokáže představit obrovské socioekonomické ztráty způsobené nehodovostí v silničním provozu.

Tyto skutečnosti svědčí o vysokém stupni společenské závažnosti této problematiky a nutnosti neodkladného řešení, a tím i rozpočtového posílení potřeb v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

Prvotní metodika výpočtu ztrát byla zpracována CDV v r. 1994 pouze k orientačnímu vyčíslení celospolečenských ztrát z dopravní nehodovosti pro tehdejší výkonný orgán Rady vlády ČR pro bezpečnost silničního provozu - útvar pro BESIP civilně správního úseku MV ČR. S ohledem na velmi omezený časový i finanční rámec projektu bylo nutno vycházet z orientačních údajů, které patrně nepostihovaly veškeré skutečné náklady a nepokrývaly celou složitost problému. Pro výpočet byla použita forma propočtového ocenění ekonomických důsledků dopravní nehodovosti se snahou o docílení maximální objektivity oceňování jednotlivých komponentů škod. Do metodiky nebyly zahrnuty subjektivní ztráty, jejíž výše je obtížně srovnatelná a monetárně nemohla být spolehlivě vyjádřena.

Přes minimalistické pojetí tohoto propočtu představovaly **ztráty z dopravní nehodovosti jen za rok 1993 výši 17,1 mld. Kč, z toho u nehod se škodami na zdraví (bez škod subjektivního charakteru) výši 14,- mld. Kč v tehdejších běžných cenách.**

Tato původní metodika se již jevila jako nedostačující a v roce 1999 byla metodika výpočtu ztrát propracována a upřesněna tak, aby byla možnost porovnání jednotlivých položek s některými státy EU, které se touto problematikou zabývají.

Nejvhodnější metodou ve stávajících podmínkách České republiky je tzv. **metoda „celkového výstupu“ (neboli lidský faktor)**, tj. forma propočtového ocenění, která již byla navržena v předchozím období řešení projektu.

Pro výpočet se používá **forma propočtového ocenění** ekonomických důsledků dopravní nehodovosti s maximální snahou o docílení nejvíce možné objektivity oceňování jednotlivých komponentů škod. Dosažitelné statistické údaje jsou doplňovány odbornými odhady příslušných odborníků v oblasti zdravotnictví, soudního lékařství, dopravní policie, soudů, pojišťovnictví a sociální péče. Kvantifikace nákladů a ztrát se provádí technikou **přímého zjišťování nákladů** na zdravotní péči, administrativu (policie, soudy, pojišťovny), vyšší sociální výdaje a hmotných škod. Pro ocenění ztrát na produkci se používá tzv. hrubého výnosu, tj. výše hrubého domácího produktu na obyvatele.

Do ztrát nejsou zatím zahrnovány subjektivní škody, mezi které patří bolest, utrpení, šok, ztráta naděje na dožití, ztráta životní pohody a obvyklého způsobu života, narušení rodiny a jiné, zpravidla nenahraditelné škody. Výše ocenění subjektivních škod je obtížně srovnatelná a monetárně nemůže být spolehlivě vyjádřena, i když je minimálně stejně závažnou stránkou tragédie dopravních nehod jako jejich ekonomické důsledky.

ROZČLENĚNÍ NÁKLADŮ A ZTRÁT

Podle druhu následků dopravních nehod jsou náklady a ztráty rozlišeny v souvislosti:

1. s usmrcením člověka
2. s těžkým zraněním

3. s lehkým zraněním
4. s nehodami jen s hmotnou škodou

Pro výpočty je použito následující rozčlenění nákladů a ztrát: